Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі.

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 36 (7366) | ЧАЦВЕР, 9 КРАСАВІКА | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

ТРАФЕІ ВОЙСК ЗАХОДНЯГА ФРОНТА ЗА ПЕРЫЯД З 23 САКАВІКА ПА 4 КРАСАВІКА 1942 ГОДА

Войскамі Заходняга фронта ў баях з праціўнікам за перыяд з 23 сакавіка па 4 красавіка ЗАХОПЛЕНЫ наступныя трафеі: танкаў — 28, гармат — 122, мінамётаў — 69, кулямётаў — 541, аўтаматаў — 336, вінтовак — 3.234, снарадаў — 12.968, мін розных — 7.020, гранат — 3.132, патронаў — 1.206.000, ракет — 1.568, рацый — 9, кабеля тэлефоннага — 94 кіламетры, аўтамашын — 186, павозак — 54, паравозаў — 3, чыгуначных вагонаў і платформ — 220, парашутаў — 350, гільз снарадных — 3.200, калючага дроту — 1 тона, бензабочак — 347, коней — 219, харчавання — 3 вагоны.

За перыяд з 23 пакавіка па 4 красавіка праціўнік страціў забітымі каля 40.000 салдат і афіцэраў.

Вызвален ад праціўніка войскамі Заходняга фронта 161 населены пункт.

СОВІНФОРМБЮРО.

ДРУГІ УСЕСЛАВЯНСКІ МІТЫНГ У МАСКВЕ

4 і 5 красавіка 1942 г. у Маскве адбыўся другі Усеславянскі мітынг.

Мітынг адкрыў уступным словам старшыня Усеславянскага камітэта генерал-лейтэнант Чырвонай Арміі Александр Гундораў.

— Я выступаю тут, — сказаў ён, — як прадстаўнік вялікага рускага народа, на гістарычную долю якога выпала заняць галоўнае і рашаючае месца ў вялікай барацьбе славянскіх і ўсіх свабодалюбівых народаў свету супроць нямецка-фашысцкіх армій.

Браты славяне! Рускія, украінцы, беларусы, палякі, чэхі, славакі, сербы, харваты, славены, балгары! Тут, на рускіх раўнінах, у стэпах Украіны, у лясах Карэліі і між скал Запаляр'я, рашаецца пытанне жыцця і смерці, вашага нацыянальнага існавання і развіцця. З трыбуны гэтага мітынга мы звяртаемся да ўсіх славянскіх народаў з заклікам: на спробы крывавай зграі нямецка-фашысцкіх паганцаў заняволіць і знішчыць славян адказаць свяшчэннай народнай вайной.

На трыбуне віцэ-старшыня Усеславянскага камітэта ўкраінскі пісьменнік акадэмік Александр Карнейчук.

— Браты славяне! — гаворыць ён. — Ператворым вясну 1942 года ў вялікую славянскую пераможную вясну! Украінцы! Ідзе вясна, выходзце-ж у поле, але не зямлю араць, а ворага біць, не сеяць, а малаціць праклятых акупантаў. Затым выступае народны паэт Беларусі Якуб Колас.

Страсным заклікам да храбрага польскага народа гучыць прамова члена Усеславянскага камітэта польскай пісьменніцы Ванды Васілеўскай.

Акадэмік Нікалай Дзержавін у сваёй прамове звяртаецца да славянскай інтэлігенцыі. Ён заклікае усіх, каму дорага родная зямля, узняцца на барацьбу супроць крывавых фашыстаў.

На трыбуне прафесар Пражскага ўніверсітэта акадэмік Здэнек Нeедлы. — Няўжо мы дапусцім, каб патомства глядзела на нас з пагардай! Што ні чэх — то атаман, гаварылася некалі аб чэхах. А гэта азначала, што кожны чэх — барацьбіт. Напераджа, чэхі — атаманы!

Ля мікрафона сербскі грамадскі дзеяч прафесар Божыдар Масларыч. — Наш народ, — гаворыць ён, — не здаўся, а вядзе рашучую барацьбу з акупантамі. Поспехі Чырвонай Арміі натхняюць нашых партызан і ўвесь наш народ.

Слова атрымоўвае палкоўнік чэхаславацкай арміі Геліадор Піка.—Браты чэхславакі, якіх сілаю гоніць Гітлер на фронт, пераходзце да совецкіх войск,—заклікае ён.— Тут ёсць усё, што дапаможа вам перамагчы нашага спрадвечнага ворага і з чэсцю вярнуцца ў вызваленую бацькаўшчыну.

З гарачым заклікам да жанчын Балгарыі звяртаецца балгарскі грамадскі дзеяч Стэла Благоева.

Выступаюць словянскі журналіст Іван Рэгент, ленінградскі пісьменнік Нікалай Тіханаў, югаслаўскі паэт Стыйенскі.

З вялікай прамовай выступае Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Украінскай ССР Міхаіл Грэчуха.

Прадстаўнік беларускага народа генерал-лейтэнант Чырвонай Арміі Іван Камера заклікае мужных партызан Беларусі ўсімі сіламі дапамагаць Чырвонай Арміі.

На мітынгу выступалі таксама рускі кампазітар Дзмітрый Шастаковіч, чэхаславацкі грамадскі дзеяч, дэпутат чэхаславацкага парламента Марэк Чулен, харвацкі грамадскі дзеяч Дзюро Салай, варшаўскі рабочы Александр Йочыс, балгарскі грамадскі дзеяч Фердынанд Казоўскі і нямецкі паэт Іоганес Бехер.

Другі Усеславянскі мітынг выліўся ў магутную дэманстрацыю адзінства і згуртаванасці славянскіх народаў, іх непахіснай волі да барацьбы за свабоду і нацыянальную незалежнасць, да перамогі над заклятым ворагам славянства і ўсіх свабодалюбівых народаў свету — германскім фашызмам.

БРАТЫ ПРЫГНЕЧАНЫЯ СЛАВЯНЕ!

Прышоў час, калі ўсе славянскія народы павінны падняцца на рашаючы бой супроць гітлерызма — заклятага ворага славянства.

Крывёй нашых народаў, пажарамі нашых дамоў, разрабленнем нашых нацыянальных багацццяў адзначана разбойніцкае гаспадаранне Гітлера ў славянскіх краінах. Мільёны славян знішчаны гітлераўскімі бандытамі. У адной Югаславіі за дзесяць месяцаў нямецка-фашысцкага панавання знішчаны сотні тысяч чалавек. Гінуць сотні тысяч людзей у Польшчы, Чэхаславакіі, гіне цвет нацыі славянскіх народаў, гіне працоўная інтэлігенцыя, дзеячы навукі, мастацтва і літаратуры.

Сотні славянскіх гарадоў разбураны, тысячы сяленняў зраўнаны з зямлёй.

Голад, эпідэміі лютуюць у Югаславіі, Чэхаславакіі і Польшчы, аграблена і спустошана Балгарыя.

Нечуванымі злачынствы творяць гітлераўцы над нашымі братамі ў акупіраваных раёнах Совецкай краіны. Яны спустошваюць спрадвечную славянскую зямлю, мучаюць, катуюць, забіваюць нашых братоў-рускіх, украінцаў, беларусаў. Яны не шкадуюць ні старых, ні жанчын, ні дзяцей, ні хворых, ні раненых. Пры сваім адступленні нямецка-фашысцкая армія, у люты мароз і сцюжу, гоніць іх наперадзе сябе, дашчэнту паліць совецкія гарады і вёскі, пераварае ў руіны выдатныя помнікі рускай культуры і мастацтва. Ноты Народнага Камісара замежных спраў СССР В. М. МОЛАТАВА аб зверствах нямецкіх акупантаў—грозны абвінаваўчы акт супроць фашысцкіх варвараў.

Паўтары мільёны палякаў, сотні тысяч чэхаў, славакаў, сербаў, харватаў, славенцаў, балгар, украінцаў, беларусаў, рускіх знямагаюць ў нямецка-фашысцкай катарзе, гінуць на прымусовых работах у Германіі. Усімі сіламі і сродкамі людаед Гітлер дабіваецца ажыццяўлення свайго злачынскага плана—знішчэння славянскіх народаў.

БРАТЫ СЛАВЯНЕ!

Восем месяцаў мінула з часу першага Усеславянскага мітынга ў Маскве. З таго часу ваенная абстаноўка карэнным чынам змянілася. Другі Усеславянскі мітынг сабраўся ў перыяд контрнаступлення Чырвонай Арміі супроць гітлераўскіх войск. Сваёй гераічнай барацьбой Чырвоная Армія развеяла міф аб непераможнасці нямецкай арміі і даказала ўсім свабодалюбівым народам, што гітлераўская ваенная машына можа быць не толькі спынена, але і разбіта.

Слаўныя перамогі Чырвонай Арміі ўскалыхнулі ўсе славянскія народы, напоўнілі славянскія сэрцы несакрушальнай верай у таржаство нашай справядлівай справы, узнялі на барацьбу за вызваленне славянства ад гітлераўскага ярма новыя атрады смелых барацьбітоў ва ўсіх славянскіх землях.

З часу 1-га Усеславянскага мітынга нязмерна ўзраслі і ўмацаваліся сілы міжнароднага антыгітлераўскага фронта. 26 свабодалюбівых народаў, начале з народамі магутнейшых дзяржаў свету — Совецкага Саюза, Вялікабрытаніі і Злучаных Штатаў Амерыкі — пакляліся не скласці зброі, пакуль гітлерызм не будзе канчаткова разгромлен, пакуль не будзе забяспечана безапаснасць і незалежнасць усіх народаў. І народы, якія падвергліся нападу наглых захопнікаў, і народы, якія знаходзяцца пад пагрозай нападу, усталі на абарону агульнай справы ўсяго цывілізаванага чалавецтва.

Лёс Гітлера прадвырашан. Яго армія, абяскроўленая і выматаная сакрушальнымі ўдарамі совецкага народа, ідзе насустрач катастрофе.

Партызанская вайна сербаў, харватаў, славенцаў, украінцаў, беларусаў, рускіх, натхнённая перамогамі Чырвонай Арміі, перарастае ва ўсенародную вайну славян супроць нямецкіх і італьянскіх імперыялістаў і іх подлых прыспешнікаў — недзічаў і павелічаў.

Ва ўмовах нечуванага тэрора падымаецца на барацьбу супроць гітлераўскіх катаў свабодалюбівы польскі народ. Пад сцягам барацьбы за свабодную, незалежную Польшчу, на тэрыторыі Совецкага Саюза арганізуецца польская армія.

Ні крывавы тэрор гітлераўскіх сабак, знішчыўшых тысячы чэхаславацкіх патрыётаў, ні прасмыканне перад Гітлерам зграі здраднікаў не зламалі дух абурэння чэшскага і славацкага народаў.

На тэрыторыі Совецкага Саюза фарміруюцца чэхаславацкія воінскія часці для барацьбы за вызваленне чэхаславацкага народа ад гітлераўскага прыгнёту.

Балгарскі народ, поўны любві і дружбы да свайго вызваліцеля — рускага народа, усімі сіламі зрывае спробы Гітлера пагнаць балгарскую армію супроць Совецкага Саюза.

Прыгнечаныя славяне, якія імкнуцца, як і ўсе свабодалюбівыя народы, мірна і свабодна развівацца ў рамках сваёй дзяржаўнасці, на аснове сваіх вялікіх традыцый і сваёй нацыянальнай культуры, поўны палучцця найглыбейшай удзячнасці Совецкаму Саюзу, які нясе галоўны цяжар барацьбы з агульным ворагам. Яны шлюць гарачае прывітанне вялікаму совецкаму народу, гераічнай Чырвонай Арміі, яе адважным палкаводцам і мудраму Ураду Совецкай краіны.

БРАТЫ ПРЫГНЕЧАНЫЯ СЛАВЯНЕ!

Вораг атрымаў цяжкія ўдары, але ён яшчэ моцны і можа нарабіць чалавецтву многа зла. Пабіты і азвярэлы вораг можа пусціцца на новыя авантуры. Гітлераўская кліка хоча запалохаць нас — славян і ўсе свабодалюбівыя народы істэрычным крыкам аб «прадстаячым вясновым наступленні» нямецкай арміі. Гітлераўцы разлічваюць гэтым аслабіць нашу волю да барацьбы і перашкодзіць усім славянскім народам нанесці Гітлеру знішчальныя ўдары і з фронта, і з тылу. Сваёй шуміхай аб «вясновым наступленні» гітлераўцы хочуць утрымаць у пакорлівасці германскі народ, утрымаць у павінавенні васалаў Германіі і пагнаць іх на новыя разбойніцкія авантуры.

Чырвоная Армія біла ворагаў славянства — нямецкіх захопнікаў зімой, яна не выпусціць са сваіх рук наступальнай ініцыятывы і будзе прадаўжаць біць іх вясной і летам. Фашысцкім заправілам, магчыма, удасца сабраць яшчэ некаторыя сілы і зрабіць спробы новага наступлення. Ад славянскіх народаў залежыць — перарварыць магчымую спробу варожага наступлення ў поўны разгром ненавіснага ворага. Гэты разгром павінен быць зроблен не толькі зброяй Чырвонай Арміі, але і рукамі ўсіх славянскіх народаў. Бягучы 1942 год можа і павінен стаць годам разгрому разбойніцкай гітлераўскай арміі. Усе сілы славянскіх народаў павінны быць мабілізаваны для барацьбы з ворагам. Пасіўнасць у гэты момант з'яўляецца найвялікшым злачынствам. Усякае хістанне, усякае чаканне, усякая адтэрміноўка барацьбы да «больш спрыяючага моманту» ідзе на руку ворагу і зацягвае пакуты славян пад ярмом фашысцкіх акупантаў.

Браты славяне! Вызваленне славянскіх народаў ад гітлераўскай тыраніі залежыць перш за ўсё ад уласнай актыўнай барацьбы кожнага народа супроць гітлераўскіх акупантаў. Бярыце прыклад з украінцаў, беларусаў, рускіх, паўднёвых славян! Няхай полымя ўсенароднай вайны славянства сальецца з вялікай айчыннай вайной совецкага народа і гераічнай вайной партызан Югаславіі! Няхай запалае полымя ўсенароднай партызанскай барацьбы ад Нявы і Дняпра да Адрыятычнага мора. Палякі, чэхі, славакі, харваты, славенцы, сербы, македонцы, шырэй разгортвайце народную партызанскую вайну супроць смяротных ворагаў славянства — Гітлера і яго зграі.

Ні кавалка хлеба, ні кроплі вады гітлераўскім разбойнікам, прыгнятальнікам славянства! Хавайце хлеб, выганяйце жывёлу!

Сабатыруйце ваенную вытворчасць. Працуйце так, каб з кожным днём выраблялася ўсё менш і менш зброі для гітлераўскай Германіі. Рабіце ўсё, каб замарудзіць работу станкоў і машын. Рабіце ўсё, што вы можаце для псавання зброі, якую вы вымушаны вырабляць для бязлітасных прыгнятальнікаў. Дабівайцеся, каб зробленыя вамі танкі, самалёты і бронемашыны хутка прыходзілі ў нягоднасць. Прасачыце за тым, каб міны і снарады не ўзрываліся. Дэзарганізуйце работу чыгуначных дарог. Псуйце транспарт, які перавозіць гітлераўскіх бандытаў і боеприпасы і зброю, якія яны выкарыстоўваюць супроць усіх нас. Знішчайце ўсё, што вы можаце і што дапамагае Гітлеру.

(Працяг на 2 стар.)

БРАТЫ ПРЫГНЕЧАНЫЯ СЛАВЯНЕ!

(Працяг)

Помніце, палякі, што Польшча — непасрэдны тыл гітлераўскіх полчышчаў — вашых прыгнятальнікаў. Праз Польшчу праходзяць важнейшыя дарогі да савецка-германскага фронта. Дэзарганізуйце транспарт, узрывайце масты, пускайце пад адкос нямецкія эшалоны!

Помніце, чэхі, што ваша краіна — гэта важнейшы арсенал Гітлера. Сабатыруйце выпуск гармат, танкаў, боепрыпасаў, арганізуйце забастоўкі! Узрывайце нямецкія склады! Зрывайце ваенныя перавозкі!

Храбрыя байцы Югаславіі! Умацоўвайце свае ўзброеныя сілы! Уцягвайце ў партызанскую барацьбу ўсе балканскія народы! Ганіце з Балкан нямецкіх і італьянскіх захопнікаў!

Балгары! Сарвіце злачынныя планы ўцягнення Балгарыі ў вайну на баку Гітлера! Падайце руку вашым братам — сербам, югаславянам!

Салдаты-славяне, якіх сілком гоняць немцы супроць братоў-славян савецкай краіны! Адмаўляйцеся ваяваць супроць Чырвонай Арміі і яе саюзнікаў! Патрабуйце звароту на радзіму! Стварайце салдацкія камітэты барацьбы супроць грабежніцкай вайны Гітлера. Пераходзьце на бок Чырвонай Арміі!

Славяне, сілком завярбаваныя катам Гітлерам для работы на заводах Германіі, адмаўляйцеся ад катаржнай працы на гітлераўскіх захопнікаў! Арганізуйце забастоўкі! Патрабуйце неадкладнага звароту на радзіму, да сваіх сем'яў! Разбурайце фашысцкія заводы, псуйце ваенную прадукцыю!

Браты славяне, якія жывуць за межамі сваёй радзімы! Цясней згуртуйце рады на барацьбу супроць фашызма, арганізуйце славянскія антыфашысцкія камітэты, змагайцеся з гітлерызмам за свабоду вашай радзімы і перамогу ўсіх свабодалюбівых дэмакратычных народаў.

Браты прыгнечаныя славяне! Узнімайцеся на народную, вызваленчую вайну! Помсціце бязлітасна ворагу за яго дзікія зверствы, за яго варварскія разбурэнні, за яго жахлівыя здзекі над славянамі, за нашы пакуты, за нашы афяры, за кроў і слёзы нашых жонак і дачок. Мы, славяне — баявы атрад вялікай арміі свабодалюбівага чалавецтва. З намі Чырвоная Армія і яе магутныя саюзнікі. Час рашаючых бітваў надышоў. Бярыце ў рукі зброю, славяне! Усімі сіламі і сродкамі крушыце варожую сілу.

Уперад, да перамогі над нямецка-фашысцкімі полчышчамі! Усе сілы на разгром крывавага Гітлера — заклятага ворага славянства!

Няхай жыве брацтва славянскіх народаў!

Смерць нямецкім акупантам!

Старшыня Усеславянскага Камітэта гэнерал-лейтэнант АЛЕКСАНДР ГУНДАРАЎ.
Віцэ-старшыня Усеславянскага Камітэта — украінскі пісьменнік акадэмік АЛЕКСАНДР КАРНЕЙЧУК.
Віцэ-старшыня Усеславянскага Камітэта — прафесар Пражскага Універсітэта акадэмік ЗДЭНЕК НЕЕДЛЫ.
Віцэ-старшыня Усеславянскага Камітэта, сербскі грамадскі дзеяч прафесар БОЖЫДАР МАСЛАРЫЧ.
Адказны Сакратар Усеславянскага Камітэта АНАТОЛІЙ ЛАЎРЭНЦЬЕЎ.
Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Украінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі МІХАІЛ ГРЭЧУХА.
Прадстаўнік беларускага народа генерал-лейтэнант ІВАН КАМЕРА.
Член Усеславянскага Камітэта польская пісьменніца ВАНДА ВАСІЛЕЎСКАЯ.
Акадэмік НІКАЛАЙ ДЗЕРЖАВІН.
Балгарскі грамадскі дзеяч СТЭЛА БЛАГОЕВА.
Беларускі паэт ЯКУБ КОЛАС.
Палкоўнік чэхаславацкай арміі ГЕЛІАДОР ПІКА.
Член Усеславянскага Камітэта харвацкі грамадскі дзеяч ДЗЮРО САЛАЙ.
Член Усеславянскага Камітэта, славенскі журналіст ІВАН РЭГЕНТ.
Рускі кампазітар ДМІТРЫЙ ШАСТАКОВІЧ.
Член Усеславянскага Камітэта, югаслаўскі паэт РАДУЛЕ СТЫЙЕНСКІ.
Ленінградскі пісьменнік НІКАЛАЙ ТІХАНАЎ.
Член Усеславянскага Камітэта, чэхаславацкі грамадскі дзеяч, член Чэхаславацкага парламента МАРЭК ЧУЛЕН.
Балгарскі грамадскі дзеяч ФЕРДЫНАНД КАЗОЎСКІ.
Польскі рабочы АЛЕКСАНДР ЙОЧЫС.

СЯМ'Я БАРАЦЬБІТОЎ

Іх у партызанскім атрадзе трое з адной сям'і — Андрэй Пятровіч і два яго сыны Кім і Толя. Толя яшчэ вучань, яму толькі 15 гадоў.

Першым ў партызанскі атрад уступіў бацька. Потым у атрад прышлі два яго сыны. Бацька адразу здагадаўся, з якім намерам прышлі сыны, але прыкінуўся нездагадлівым і спытаў:

— Вы чаго прышлі?

— Ваяваць.

— Ваяваць, дык ваяваць — сказаў бацька і дазволіў сынам астацца ў атрадзе.

Юны партызан Толя хутка авалодаў вінтоўкай, гранатай. Усвоіўшы правілы партызанскай барацьбы, праз некалькі дзён пайшоў у разведку. Ён прабраўся ў стан ворага. Ён хадзіў па гораду. Прыкмячаў, дзе і як размешчаны вузлы супраціўлення ворага.

Вярнуўшыся ў атрад, юны разведчык паведаміў, што немцы адышлі з вёскі В. Партызаны занялі гэтую вёску. За кузняй яны наладзілі засаду. Гэта быў першы бой, у якім змагаліся два браты, юныя барацьбіты Толя і Кім. Бацька ў гэты час выконваў другую баявую задачу.

Партызаны знішчылі ў гэтым баю 60 нямецкіх салдат. Некалькі фашыстаў застрэлілі храбрыя юнакі.

З гэтага часу партызаны яшчэ больш палюбілі мужных юнакоў. Добра ведаюць гэтую сям'ю барацьбітоў на Заходнім фронце, ведаюць, як гераічных і нястомных памочнікаў Чырвонай Арміі.

Е. Садоўскі.

ЗАХОДНІ ФРОНТ (Наш кар.)

Беларусы ніколі не аддадуць нямецкім захопнікам сваёй волі, сваёй зямлі, сваёй незалежнасці

(Прамова Народнага паэта Беларусі ЯКУБА КОЛАСА на другім Усеславянскім мітынгу).

Брацці славяне!

Перад маімі вачамі ўстае родная беларуская зямля з яе прыгожымі ўзгоркамі і раўнінамі, з крыштальна светлымі рэкамі, крыніцамі і азёрамі, з бясконцымі далечамі палёў і лясоў пад лёгкаю празрыстаю заслонаю ласкаючай сінечы. Старанна і дбала працаваў ты, мой родны беларускі народ, здабыўшы волю, незалежнасць і сваю дзяржаўнасць. Шырокія дарогі ў жыццё, у ясныя далі наступнага дня раціліся перад табою.

Раслі і шырыліся твае гарады. Багатымі нівамі красаваліся твае палі. Спрадвечныя багны балот клапатліва асушаліся тваёю працавітаю рукою і шчодра плацілі за твой пот пышнымі ўраджаямі збажжыны і траў. Але чорная хмара нагла насунулася з захаду. Наш даўні вораг і вораг усіх славянскіх народаў уварваўся ў твой дом. Запылалі твае сёлы і гарады. Крывавы бляск пажараў высока калышыцца ў небе над прасторамі твае зямлі. Не адно ліхалецце выпадала на тваю долю, многапакутны беларускі народ! Не першы раз бачыш ты на сваёй зямлі нямецкіх грабежнікаў. І сягоння твой дом разбуран і разграблен, твой набытак знішчан бязлітаснаю рукою нямецкага ката. Твой хлеб пажэрла прагавітая фашысцкая саранча. На твае землі накладае акрываўленую лапу нямецкі барон, а цябе самога хоча зрабіць сваім парабкам. Тысячы тваіх сыноў пагнаны на прымусовыя работы ў Германію, тысячы гінуць у канцэнтрацыйных лагерах. А колькі палегла тваіх дзяцей па шырокіх дарогах ад куль фашысцкіх драпежнікаў! Колькі гора і колькі трагедый чалавечых душ бачылі беларускія дарогі! Хіба можна забыць такі — адзін з тысяч — выпадак; на травяністым узгорку каля дарогі ляжыць маладая жанчына. У некалькіх кроках ад яе, уставіўшы ў неба нерухомыя вочы, скурчылася постаць яе мужа. Хлопчык гадоў чатырох не зусім усведамляе, што здарылася з яго мамаю і таткам. Але ён бачыць кроў на твары мацеры. Яго дзіцячая душа ўстрывожана неакрэсленым пачуццем страху і жалю. Ён гладзіць ручкаю твар мацеры і жаласна просіць: мама, уставай! Не ўстане яго маці, не аклікнецца бацька на словы мальбы асірацелага дзіцяці. А нямецкага ірада-забойцу не кране трагедыя дзіцячай душы і сірочага лёсу. Няхай-жа падзе пракляцце на галовы забойцаў! Самы большы ў свеце забойца Гітлер, спустошыўшы душу нямецкага народа, навучыў яго сыноў сеяць страх патокамі крыві. Але не застрашыў цябе, свабодалюбівы мой беларускі народ, гэты фашысцкі гад, працягваючы агідныя лапы ад Дунаю да Віслы, ад Нёмана да Дняпра і Дона. Ты, як і ў мінулыя дні ліхалецця, не схіліў пакорна галавы перад жалезным, бяздушным ідалам на гліняных нагах. Гарачаю куляй сустрэў ты няпрошаных нахлебнікаў і захрыбетнікаў, узвёўшых сябе ў стан вышэйшай пароды людзей. Слава аб тваіх воінах-партызанах і партызанках расходзіцца далёка па свеце. Сотні тысяч тваіх сыноў у радах Чырвонай Арміі бязлітасна б'юць лютага ворага, апаганіўшага нашы землі. Ты ўжо чуеш громы бітваў за тваё вызваленне з фашысцкай няволі. Сталёвы поступ палкоў Чырвонай Арміі падхопліваюць твае лясы і даліны. Ён разліваецца ў тваім сэрцы, як гімн перамогі. Разгарні-ж яшчэ шырай магутныя плечы, яшчэ цяжэй апускай на галовы грабежнікаў смертаносныя ўдары. Няхай кожны двор твой і вёска, кожны лес і пералесак, кожны загон твае зямлі стануць смертным прыпынкам для нямецкіх крывяжэрцаў. Няхай у кожным з вас сустрэнуць яны загартаванага і суровага ворага-воіна і ні ад каго з вас не пачуюць добрага слова. Тых-жа, хто марыць аб пагадненні з немцам і акажа яму хоць цень дапамогі, вырывай, як горкі палын на тваёй ніве, як чорных здраднікаў твае айчыны. Надыходзіць вясна. Няхай-жа ўдыхне яна ў тваё сэрца дух суровай барацьбы, раскрыўшы прасторы свае для тваіх мужных і доблесных спраў. Знішчай ворага ўсюды, дзе можна і чым толькі можна. Разрывай яго сувязь, яго дарогі, разбурай масты, палі яго склады, пускай пад адкос нямецкія эшалоны. Няхай загарыцца зямля пад нагамі ворага і захістаецца грунт, каб ён, як ашалелы, бег з твае зямлі, не знаходзячы нідзе прытулку для сябе, як біблейскі забойца Каін.

Славяне і славянкі!

Успомім ў гэты грозны час сваю адказнасць перад нашым пакаленнем, і гора будзе нам і нашым дзецям, калі мы пакінем для іх ланцугі нямецкай няволі! Да зброі, брацці славяне! На барацьбу за волю, за свае землі, за сваю нацыянальную незалежнасць і культуру, за шчасце нашых дзяцей.

Чырвоная Армія ломіць звярыны хрыбет ашалелага Гітлера і яго хаўруснікаў. Далучыце-ж і вы сваю сілу і волю да барацьбы з нашым агульным ворагам. Мы не пасягаем на чужыя землі, на свабоду іншых народаў. Але мы скажам германскаму народу: «Апамятайся, нямецкі народ! Гітлер і яго шайка вядуць цябе ў бяздонне пакуты. Яны напісалі на сваім сцягу: ноч і цьма. Яны атруцілі твой розум. Змый-жа бруд са свайго цела. А калі ты маўчыш і ідзеш за сваім фюрарам, то і твае рукі ў крыві, то і на тваю голаву падзе пракляцце і кара.»

На барацьбу, брацці славяне! Гітлер пагражае нам вясною. Мы не баімся вясны — яна наш лепшы саюзнік. Няхай-жа лета 1942 года празвініць над Гітлерам хаўтурным звонам.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

7899